

SUOMEN TEOLLISUUSLEHDEN

KOTITAIDE

1909
N:o 4

**HUONESISUSTUKSIA
RAKENNUSTAIDETTA
MAALAUSTA JA KUVAN-
◇ ◇ ◇ VEISTOA ◇ ◇ ◇
TAIDETEOLLISUUTTA**

8:s
vuosikerta

Suurin valikoima
Taideteollisuusesineitä
kuparista, messingistä,
bronsista, raudasta,
kristallista, porsliinista
ja fajansista
G. F. STOCKMANN
OSAKEYHTIÖLLÄ
= HELSINGISSÄ =

TOIMITUS:
EINO SCHRODERUS, TYINE KOLINEN y. m.
Toimituspaikka ja konttori: Huvilakatu 5,
puh. 6 44, avoinna 4-6 i. p. — Posti-
osoite: Suomen Teollisuuslehden Kotitaide.
Kotitaiteen Ilmoitustoimisto: Fredrikink. 39,
puh. 30 82. — Tilaushinta 9 mk. — Ilmes-
tyy 12 num. vuodessa vähintään 30 kuva-
liitteen seuraamana

5 Herman Lindell 5
ERITYISLIIKE
Taiteilija- ja
piirustusaineita
5 I. Henrikink. 5
5 HELSINKI 5

JYVÄSKYLÄN
1935
TIE...
1932

Hietalahden Osakeyhtiö

Helsingissä Hietalahden rannan ja
Nuoranpunojankadun kulmassa
Puhelimet 48 ja 511.

Koriste ja verhoilupajat.
Mattoja, Utimiam, Rautasänkyjä,
Korihuonekaluja, y. m.

Huonekalu-näyttely Aleksanterink. 13.
Lundqvistin liikepalatsissa.
Puhelin 3784.

S. WUORIO

Aleksanterinkatu 9 ♦ HELSINKI

MAALARILIIKE JA
TAPETTIKAUPPA

ARVOISAT LUKIJAT!

Ruvetkaa liikeyhteyteen ja tehkää ostok-
senne niissä liikkeissä, jotka ilmoittavat

KOTITAITEESSA

R. MELLIN

KULTASEPPÄ

Valmistaa kaikellaista
kulta- ja hopeasepäntyötä.

Viiniläinen Huonekalu-Varasto

RYDMAN & Co

Aleksanterinkatu 11

Kaikenlaatuisia huonekaluja, kankaita, ver-
hoja, uutimiam, mattoja y. m.

Erikoisosasto: amerikalaisia konttorihuone-
kaluja

Taidetakomo

|| KORU ||

Eino Schroderus.

Valmistaa lampuja, lyhtyjä,
kynttiläjalkoja, kirjoitustelineitä, huone-
kaluheloja y. m., y. m.

Ottaa suorittaakseen kaikenlaatuista
rauta-, kupari- ja messinkiteollisuuden
alalle kuuluvaa taiteellista työtä.

EINO SCHRODERUS.

Arkkit.

Maariank. 28. P. 5348. TAKOMO Maariank. 24.

YHDYSANKIN TALO KOTKASSA

ARKKIT. VALTER THOMÉ
HELSINKI

HENRY VAN DE VELDE.

Ajatteli ja teoreetikko.

„In der Entwicklung meiner Gedanken liegt ein Verhängniss, das noch stärker und eherner ist als sogar mein Ville, und dem ich mich ohne Hintergedanken unterworfen habe“.

Näihin sanoihin sisältyy Henry van de Velden persoonallisuus; koko se voittorikas vapauttamisprosessi, joka on hänen ajatteli- ja taiteilijatoissään johtavana lankana, keskittyy tähän tunnustukseen. Siihen sisältyy kehitys, joka ei välitä esteistä, päämäärään pyrkimys, jota vaikeudet vaan kannustavat, itsetietoisuus ja itsensäkieltäminen, jotka onnellisessa tasapainossa ovat pitäneet arvostelukyvyn aina selvänä ja jo nuoruusvuosina johtaneet sen siihen harmoniaan ja mielenmalttiin,

jotka tavallisesti tulevat vasta iäkkäämmän miehen osalle; se on korvaus tunteitten kylmenemisestä.

Uudet ideat eivät synny yksissä aivoissa. Toisistaan riippumattomina työskentelevät tuhannet samoilla keinoilla samoihin päämääriin pyrkien, mutta tulokset vaihtelevat. Ensi työaloilla saavutetut voitot täydentävät toisiaan, aukko toisensa jälkeen täyttyy, uusia aavistamattomia näköaloja hämmöittää, hämäriä siksi kunnes keskinäinen yhteys äkkiä ilmestyy yksinkertaisena, lain-alaisena ja vakuuttavana, aivankuin sumu hälvenee harmaan aamuhämärän jälkeen ja aurinko lämmittäen valaisee koko luonnon. Tie, jota äsken oli mahdoton löytää, on selvä ja vapaa. Kompassi on

YHDYSANKIN KONTTORI KOTKASSA

ARKKIT. VATER THOMÉ
HELSINKI

hetkeksi menettänyt merkityksensä, luonto on taas yhden suurimmista salaisuuksistaan paljastanut. Mutta ihmiset eivät tahdo nähdä ainoastaan siitä syystä, että he ovat tottuneet pimeään ja hämärään. Auringon valo häikäisee heitä, hämmentää ja hajottaa heille rakkaiksi käyneet unelmat, riistää heiltä hämärän suojan ja pakottaa heidät mukautumaan todellisuuteen. Ja löytyy yksi pettämätön keino tätä huimautumista vastaan: suljetaan silmät. Sen tekevät useimmat jo itsesäilyttämismietistä.

Ne harvinaiset sielut, jotka kooten voivat tuntea ajan virtaukset, eivät ole likimainkaan syvimpiä, mutta ovat selvimpiä.

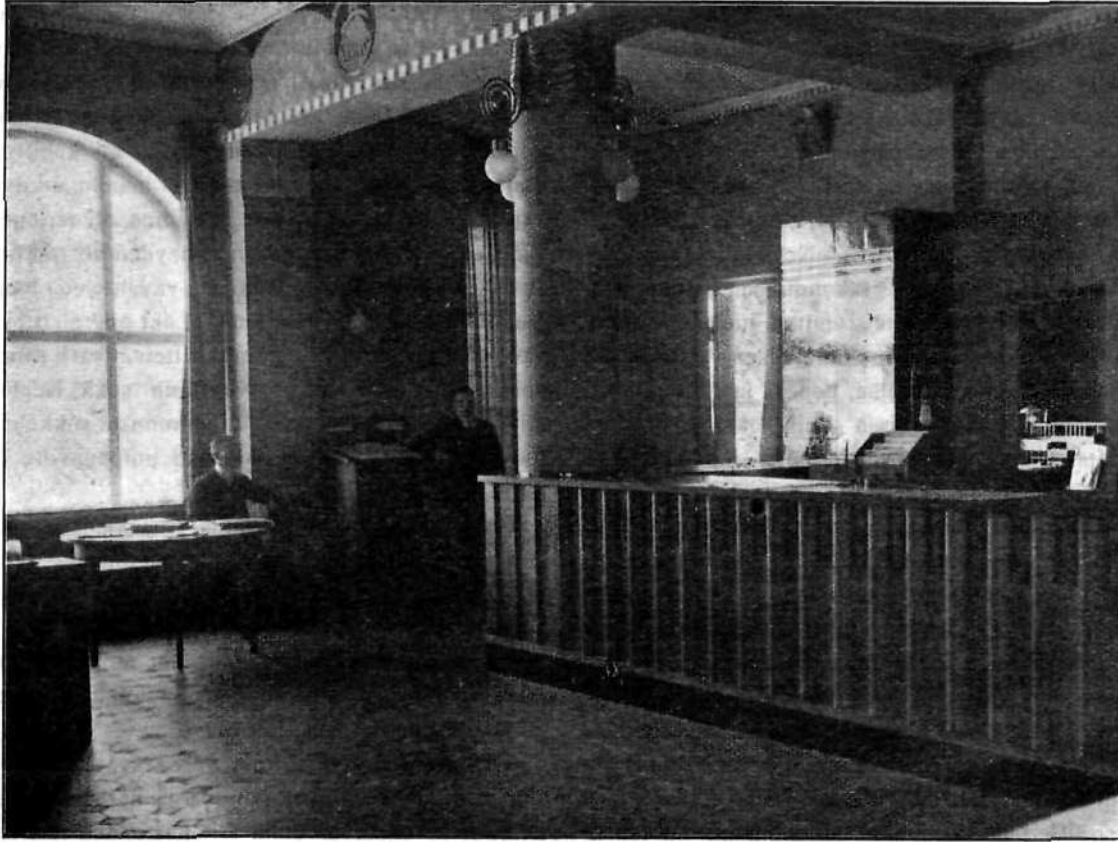
Elämäkatsomus on suurempiarvoinen kuin sen synnyttämän työn tulokset. Sillä kehitys kulkee sittenkin eteenpäin, vaikka hitaastikin. Eikä mikään teoria ole niin varmallalla pohjalla, ettei se kaipaisi valvontaa ja huolenpitoa aina viimeiseen asti, jolloin se purkautuu yli äyräiden aivan niiden silmien edessä, jotka ovat viemäisillään kehityksen täydellisyyteensä.

* * *

Van de Velde on imenyt ravintoa kaikkialta. Hänen suonissaan virtaa gallialaista ja flaamilaista verta; todennäköisesti myös espanjalaista ja juutalaista. Hän on syntynyt Belgiassa, ro-

maanisen ja germaanisen kulttuurin kuumimmalla taistelupaikalla. Spinozan ja sen mustien messujen, suurteollisuuden ja köyhälistön maassa. Jo perinnöllisyyden ja kasvatuksen vapauttamana ahdasmielisistä ennakkoluuloista, säästyneenä sisälliseltä taistelulta ja kulutukselta, jotka kehitysvuosina painostavat useita tunteellisia luonteita, on hän voinut antautua kokonaan hänelle hämmöttävään tehtävään. Mutta hänen monet harrastuksensa ja monipuolinen lahjakkuutensa saattoivat hänet pitkäksi aikaa epä tietoiseksi tiestään. Vasta 30-vuotiaana ankaroiden hermostuneiden yritysten jälkeen eri aloilla, päättää hän väkivaltaisesti tukahduttaa ne taipumukset, jotka olivat hänen olemustaan silponeet. Täysin selvillä siitä vastuunalaisuudesta, jonka hän otti harteilleen, siirtyi hän kokonaan sovellutettuun taiteeseen, aikoen täydentää Morris'en työtä.

Van de Veldeä pidetään vallankumouksellisena, radikaalina ja eksentrisenä, vaikkakaan hän ei ole tehnyt muuta kuin sovelluttanut inhimillisen tietämyksen eri aloilla saavutettuja kokemuksia arkkitehtuuriin, joka oli enimmänsä jälessä kuvaavista taiteista. Hänen oppinsa koossapitävää logiikkaa on pidetty eriskummaisena; mutta siltähän aina johdonmukaisuus näyttää niistä, jotka ainoastaan poikkeustapauksissa ja satunnaisesti ajattelevat.

YHDYSPANKIN KONTTORI KOTKASSA

ARKKIT. VALTER THOMÉ
HELSINKI

Ruskinin väite, että „taide on työssään tunte-
mansa ilon ilmaisumuoto“ on niin laajakantoinen,
ettei sitä teoreettisesti enää voi kehittää. Mutta
tässä riippuu kaikki työ-käsitteen sisällyksestä.
Goottilais-ihailuun antautuneena selittää Ruskin
kategorisesti, että työ merkitsee käsityötä, ja
hylkii koneita ja koneiteollisuutta. Hän joutui niin
pitkälle, että hän katsoi syyn taiteen huonontu-
miseen olevan olosuhteissa. Mutta ei toki enem-
pää. Oppineen tutkijan silmällä olemassaoloa kat-
sellen, kohosi hän kokonaan jo luotuihin ja mää-
rättyihin kauneusmaailmoihin, ja sen valtaavan
vaikutuksen perusteella, jonka nämä häneen te-
kivät, tahtoi hän ne ainaisiksi ajoiksi päteviksi
julistaa. Ruskinilta jäi kokonaan huomaamatta,
että maun huononemisen ei tarvitse merkitä tai-
teellisen elinvoiman vähenemistä, vaan että se
ainoastaan edusti vaivaloista erämaavaellusta uusia
luvattuja maita kohti. Ruskin, joka oli niin pe-
rehtynyt gotiikan muotokieleeseen, niin kaunopuhe-
liaasti ja terävästi ilmaissut sen olemuksen ja
luonteen, pysähtyi kumminkin pinnalle; häneltä
ei puuttunut kykyä nähdä niitä salatuista voimia,
jotka olivat synnyttäneet tämän tyyllilajin, mutta
hän ei huomannut koskaan sitä, että kristillisyy-
s ei enää ollut sama mahti kuin gotiikan päivinä,
että aivan uusi maailmankatsomus oli vähitellen

päässyt valtaan; hän piti katedraaleja absoluutti-
sina mestariteoksina, joilla ei ollut paikallista eikä
aikansa värytystä. Se herätys, joka Ruskinista vä-
littömästi on saanut alkunsa, on sentähden puh-
taasti esteettistä, „kauneususkontoa“¹⁾.

Mutta taide voi olla jonkunmoista jumalanpal-
velusta, ei koskaan uskontoa.

Ruskin teki jälleen liiton menneisyyden kanssa;
hän tahtoi luoda taiteen uudestaan, jättäiläistyö,
joka tyhjensi hänen voimansa. Hän alotti gotiikan
tuloksia tutkimalla ja lopetti polvillan niitä juma-
loiden. Hänen merkityksensä jälkimaailmalle on
siinä kauniissa analyysissä, joka on noussut an-
tiikin perusteellisen tuntemisen vastapainoksi.
Tässä seisoo kaksi sivistystä vastatusten. Ja ver-
taamalla ensin eroavaisuuksia, sitten yhtymäkoh-
tia, on meidän aikamme pyrkimys taiteelliseen
ilmaisutapaan saanut varman ohjeen. Syyn ja
seurauksen välinen suhde, johon Ruskin kom-
pastui, esiintyy yhä selvemmin.

Morris vei liikettä pitkän askeleen käytännöllii-
seen suuntaan. Hänen innokas toimintansa työ-

¹⁾ Sizeranne, joka tällä sanalla on ilmaissut Ruskinin
elämäntyön perussävelen, osottaa myös — kuvaavaa kyllä
— ettei hän lainkaan ymmärrä sitä johdonmukaiaa, jota
englantilaisen reformaattorin ideoitten toteuttaminen
luonnon pakosta vaatii.

taidon kohottamiseksi johti hänet huomaamaan aineen kauneuden — maailmanhistoriallinen tapaus — mutta taidehaarojen keskinäistä yhteyttä uhkaavan vaaran torjui hän asettamalla arkkitehtuurin takaisin kunniapaikalleen.

„Olen puhunut sovellutetuista taiteista,“ sanoo Morris, „mutta nämä voidaan kaikki ilmaista yhdellä sanalla arkkitehtuuri. Ne ovat suuren kokonaisuuden osia, osia rakennuksen rakentamistaidosta. Jollemme tietäisi miten meidän on meneteltävä saavuttaaksemme taiteellisen vaikutuksen, jos meiltä puuttuisi kultaa, hopeaa ja silkkiä, jollei meillä olisi muita värejä kuin okra ja umbra maalataksemme, niin voisimmepa me kuitenkin sen sijalle luoda arvokkaan taiteen, joka johtaisi kaikkeen. Puu ja kivi raaka-aineena ja leikkaavat työkalut muovailijoina, voisimme valmistaa ei ainoastaan niitä esineitä, joiden tarkoituksena on suojella sateelta ja tuulelta, vaan vieläpä sellaisiakin, jotka ilmaisevat meidän ajatusiamme ja pyrintöjämme. Arkkitehtuurin tulee osottaa meille kaikki muut taidehaarat, kuten se aikanaan teki esi-isillemme“. Ja maalaamisesta puhuttaessa: „Mikään taide ei ole täydellistä, ellei se sisällä jotakin, jonka lähtökohtana on tapahtuman esittäminen. Siinä tulee olla päättävän harmonian ja itsetietoisuuden kauneutta, sen tulee olla koristeellinen, ja jonkun kokonaisen, huoneen, hallin tai kirkon täysvalmis osa“.

Mutta pitemmälle kuin itämaisten mattojen kauneuskudontaan eivät prærafaeliitit päässeet, he syrjäyttivät ja poikkisivat varsinaisista maalauksen laeista, ja vaikkakin kysymys raaka-aineen suuresta merkityksestä oli muodollisesti herätetty, oli se vielä niin uusi ja vieras, niin huonosti perusteltu ja muovailtu, että sitä rankaisematta saatettiin loukata. Eikä englantilainen arkkitehtuuri koskaan vapautunut traditsioonin painosta, se on rutivanhoillista vielä sielläkin, missä se esiintyy ajanmukaisimpana. Morrisin oma taide oli kömpelöä ja raskasta komeassa täyteläisessä loistossaan, ajan hengen koskettamattomana, keskiaikaisten tarujen salaperäisiin loimiin kudottuna.

Uusi suunta Englannissa oli joutunut umpikujaan, gotiikan jumaloimiseen.

Uusi liike alkoi jyrkästi vanhoillisena kieltäen henkisen ja teknillisen kehityksen tulokset!

Samaan aikaan tapahtui Ranskassa asioita, jotka puhalsivat uutta henkeä sammuvaan hiilokseen. Impressionistit hylkäsivät kokonansa perinnäistavan samoin kuin kaiken sen, mikä ei ehdottomasti kuulu maalaustaiteeseen sellaisenaan. Oltuansa tähän asti ikäänkuin kirjallisuuden ja historian säästyksenä, muodostui se jälleen itsenäiseksi taiteenhaaraksi. Ensi kerran vuosisatojen

jälkeen katseltiin luontoa jälleen omin silmin, silmillä, jotka luonnontieteelliset keksinnöt olivat tehneet herkemmiiksi, ja heränneet sähköhermot johtivat mielellään saamansa vaikutelmat aivoihin, joittenka sovittelu- ja huomiokyky oli kehittynyt entisestään niiden suuremmissa maailmankuvien kautta, jotka nykyaikainen tutkimus oli tarjonnut. Valo ei enää ole ainoastaan pimeyden abstraktinen vastakohta, vaan se elää ja vavahtelee loppumattomana aaltojen väreilynä. Laki energian pysyvyydestä ilmenee huomiona, etteivät värit sammua varjossa ja Galilein ja Newtonin sekä Keplerin lait siirretään tietoisuuden pimeimmistä sokkeloista luovan mielikuvituksen ikuisesti pulppuaville lähteille.

Piirustuksen ja muovailun vastakkaisuus kärjistyy. Mahdottomuus yhdistää molempia — minkä jo Tintoretto sai kokea — johti löyhän unioonin vapaaehtoiseen lopettamiseen.

Etsaus ja radeeraus vapautuvat ja niiden merkitys kasvaa. Ne eivät enää ole maalaustaiteen ja kuvanveistotaiteen yhteisiä orjia.

Rikkaat, kätkeyt voimat vapautuvat kaikkialla. Litografia ja värillinen puupiirros heräävät jälleen henkiin ja kulkevat omia teitänsä etsien rajoitusta ja tukea kirjoittamattomista laeista.

Nuorempi sukupolvi kehitti impressionistiset teoriat äärimmäisyyteen saakka. Nojautuen tieteellisiin erikoistutkimuksiin täydensivät Seurat ja Signac käytännöllisesti ja teoreettisesti uuden tekniikan.

Täydellinen anarkia näytti vallitsevan; Ranskassa näemme eri taidelajien häikäilemättömästi pyrkivän itsenäisyyteen keskinäisen riippumattomuuden pohjalla. Mutta Englannista tuli Morrisin kautta ajatus jälleen koota hajaantuneet voimat yhteen.

Néoimpressionistisessa ryhmässä Brysselissä kohtaavat molemmat virtaukset toisensa. Englantilaiset aatteet, jotka A. V. Finch toi maahan, vaikuttivat ikäänkuin uusi evankeliumi. Asema oli täällä aivan toinen. Morrisin oli itsensä täytynyt tehdä jokainen pieni yksityiskohtakin alusta alkain, mitään ei ollut valmiina. Oli sentähden aivan luonnollista, että hän ei onnistunut. Nyt tarvittiin vaan selväjärkistä miestä johtamaan uusia saavutuksia yhteiselle tielle.

Maalaajanakin eroaa van de Velde jo huomattavasti tovereistansa. Kaikille yhteisen värisointujen kehittämisen rinnalla tavataan hänessä kehittynyt muotoaisti ja sellainen kyky havaitsemaan ornamentaalisuutta, jollaista vain harvoin tapaa nykyaikaisessa maalaustaiteessa. Mutta van de Velde näkee viivojen rytmin ja sisäisen yhtenäisyyden eikä, kuten van Gogh, hehkuvaa väriornamentiikkaa,

joka ilmenee rohkeasti sovitettuina, kaotisina massoina; hänen kuvissansa on havaittavissa kyky, jonka painopiste on hänen valitsemansa työalan ulkopuolella.

Päin vastoin kuin muut rakennustaiteilijat, jotka eivät ole saaneet teoreettista opetusta, on Van de Velden suurin piirtein katsoen onnistunut vapautua menneisyydestä. Syyt ovat kahdenlaiset.

Néoimpressionismin ja optiikan läheinen yhteys antoi koko liikkeelle ehdottoman järkipärisen leiman ja vapautti sen kokonansa filoloogisesta sävyistä. Siirtyminen Chevreulistä, Helmholtzista ja Roodista Milliin, Darwiniin ja Spenceriin oli luonnollinen; néoimpressionistit ovat kokonansa nykyaikaisia ihmisiä, jotka eivät ainoastaan ehdottoman jyrkästi vastusta aikaisempia taideteorioita; he kuuluvat eettisesti ja valtiollisesti äärimäiseen vasemmistoon. Sitä ei koskaan saata liiaksi terottaa. Suunta ei ole ainoastaan uusi „ismi“ niiden lukemattomien muiden joukossa, jotka hetkiseksi astuvat etualalle, se liittyy niihin suuriin kulttuurikysymyksiin, jotka määräävät aikakauden luonteen. Taide ei ole enää saksalaisen estetiikan Eedeni, vaan elämän kaikkien vaihtelevien ilmenemismuotojen kuvastin. Taide ei enää ole toimettomien herkuttelijoiden leikkiä ja huvitusta, vaan se tunkee jokapäiväisen elämän harmaimpiin yksityiskohtiin.

Mutta vieläkin tärkeämpää on, että tähän piiriin myöskin kuului kuvanveistäjiä, jotka olivat kylliksi itsenäisiä vastustaakseen alati vaanivaa vaaraa langeta maalaukselliseen kuvanveistotaiteeseen. Ei voi kyllin ihailua Meunieria, joka 40-vuotiaana vaihtoi siveltimen talttaan, ja ankarasti skulpturaalisilla kuvillaan, jotka ovat muovailut silmälläpitäen pinta- eikä viivavaikutelmia, saavuttaa eriskummallisia vaikutuksia. Kuvanveistotaide, joka niin kauan on suurin piirtein katsoen ollut muovailtua piirustusta, pyrkii uuteen päämaaliin. Aineen vaatimukset ja sille ominainen kauneus tulivat johtavaksi aatteeksi; siten muodostaa se täydellisen rinnakkaisliikkeen maalaus-taiteen kehitykselle. Ja Minnessä oli ryhmällä mies, joka lähtien gotiikasta pyrki yhä suurempaan itsenäisyyteen. Hän on suunnitellut paraimmat teoksensa suorastaan puuhun, metalliin tahi marmoriiin käyttämällä välittäjänä hiiltä tahi kynää.

Ihana oli tämä kuumeellinen uudistustyön aika. XX:n ensimmäisen näyttelyn vernissaus Brysselissä päättyi yleiseen tappeluun.

* * *

Tällä kannalla oltiin van de Velden esiintyessä. Tutkielmassaan William Morrisesta ilmituo hän

ihailunsa suurta edeltäjänsä kohtaan ja asettuu solidaariseksi englantilaisen käsityskannan suhteen yleisestä asiaintilasta. Hän kannattaa myöskin Morrisen utoopisen tulevaisuuden romaanin *News from Nowhere*¹⁾ sosialistisia haaveita.

Mutta eräässä tärkeässä kysymyksessä on hän toista mieltä; van de Velde osottaa olevansa täysin vapautunut nykyajan ihminen. Tietäen minnekkä romanttisen keskiajantunnelman täytyy johdattaa, huomaa hän, että taistelu koneita vastaan on don Quichotin taistelua tuulimyllyjä vastaan. Jo terminologiassakin ilmenee eroavaisuus lähtökoh-tien valinnassa, hän kääntää Morrisen applied (sovellutettu) art sanalla teollisuustaide.

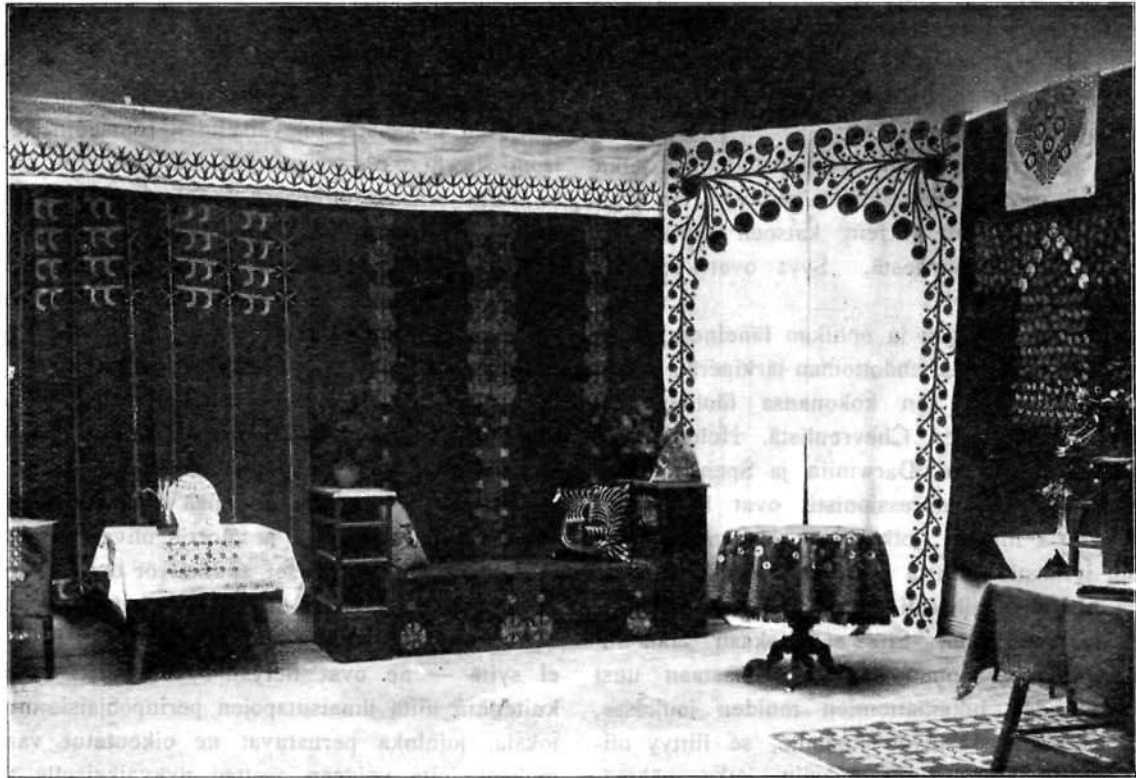
Kehityksen kulkua ei enää voi käännäyttää takaisin, kuten Ruskin ja Morris olivat ajatelleet ja toivoneet. Teknilliset apuneuvot ovat sinänsä puolueettomia eivätkä suinkaan vihamielisiä taidetta kohtaan. Päinvastoin edustavat ne, joskaan ei syitä — ne ovat tietysti syvemmällä — niin kuitenkin niitä ilmaisutapojen perinpohjaisia muutoksia, joihinka perustuvat ne oikeutetut vaatimukset, joita voidaan asettaa nykyaikaiselle taiteelle. *Konetyö* sinänsä ei ole huonoa tahi hyljättävää, vaan ainoastaan ajattelematon johto, joka on pakottanut mahtavia rautaisia käsivarsia valmistamaan arvottomia jäljennöksiä esineistä, joita käsiteollisuus on luonut aivan toisenlaisten olosuhteitten vallitessa. Ajattelematon jäljentämisenhalu ja yritteliäisyyden puute ovat halventaneet teollisuuden tuotteita; ja turhaa oli tekniikan muututtua koettaa jäljentää menneitten aikojen makua, kun tekotapa sinänsä jo vaatii uusien lakien soveltamista.

Se maun turmelus, joka vähitellen on päässyt valtaan ja peittämättömänä ilmenee kaikilla sovel-lutetun taiteen aloilla, on enemmän turmellut näköaistia kuin arvostelukykä. Silmät hyväksyvät suurimman osan siitä, minkä järki tuomitsee, ainoastaan sentähden, että ovat tottuneet torkkumaan ja antamaan anteeksi. Lakkaamattoman suggest-ionin merkitys on suuri, eikä valveutuneinkaan ajan pitkään voi olla vastaanottamatta vaikutelmia siitä ympäristöstä, missä hän elää ja liikkuu.

Vilpittömällä hämmästyksellä van de Velde sen-vuoksi sanookin „ettei hän ole keksinyt mitään, jollei se jo ole suuri keksintö, että ollakseen poikkeus taideteollisuutta harjoittavien taiteilijain joukossa, tarvitsee ainoastaan olla järkevä olento. Kiihkeällä etsimisellä ei voi löytää varmem-paa tietä tullaksensa toisenlaiseksi kuin muut“.

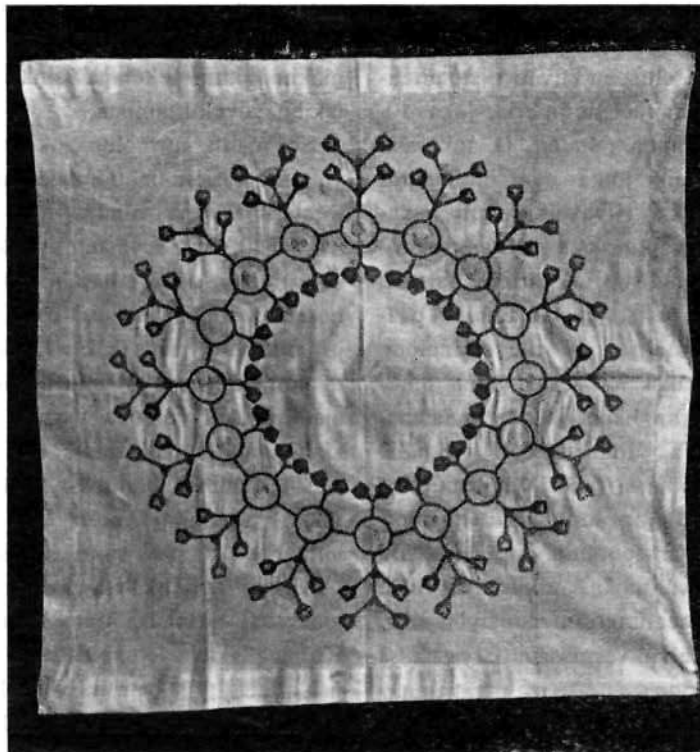
„Mutta, jatkaa hän, minulla on korkeampi pää-

¹⁾ Käännetty saksaksi ja saatavana kirjakaupoistamme otsakkeella Neues aus Nirgendland.

ILONA JALAVAN KÄSITYÖNÄYTTELYSTÄ.

Oviverhot vasemmalla	75: —	valmiina,	50: —	alotettuna
Pöytäliina näiden alla	60: —	"	16: —	"
Tyyny sohvalla	50: —	"	15: —	"
Valkoiset oviverhot	110: —	"	65: —	"
Pöytäliina näiden alla	100: —	"	35: —	"
Oviverho eniten oikealla	65: —	"	40: —	"

PÖYTÄLIINA

40: — valmiina, 16: — alotettuna

ILONA JALAVA

maali kuin ainoastaan etsiä uutta, tulee löytää pohja uuden tyylin kehittämiseksi.

Samoin kuin Nietzsche ja Guyau¹⁾, joiden kanssa hänellä on lukuisia kosketuskohtia, arvelee van de Velde, että pelastus nykyään vallitsevasta kurjuudesta on löydettävissä taiteellisen omantunnon kehittämisessä sekä vastuunalaisuudentunteesta uusiin valmistusaineisiin ja tuotantotapoihin nähden.

Järki ja sen luoma johdonmukaisuus ovat ne ainoat periaatteet, joista vanhat tyyllilajit ovat kehittyneet; siihen täytyy meidänkin palata. Jokaisella taideteollisuuden tuotteella on täytettävänä määrätty tarkoitus, jonka luonteen määräävät ja rajoittavat tarkasti määritellyt vaatimukset; sillä ei ole minkäänlaista enemmän tahi vähemmän keino-keinoista symbolista merkitystä. Tulee etsiä ja kehittää ainoastaan esineitten absoluuttista muotoa. Antiteesiksi valitsee hän seuraavan oivallisen esimerkin: „Tämä liemimalja on niin kaunis, ettei kukaan, joka sen näkee, voi uskoa, että se on liemimalja. Kaikkea sitä luomakunnassa, mikä vähänkin viittaa veteen, liemen pääaineeseen, on käytetty koristuksena.“

Kuinka naurettava tämä ajatuksenjuoksu on, sen huomaa nyt jokainen. Mutta jokapäiväisessä elämässä rikotaan lakkaamatta järjen yksinkertaisimpiakin vaatimuksia vastaan.

Van de Velde asettaa taiteelle siveellisyyden vaatimuksen, vastakohtana sille lapselliselle ja alkuperäiselle mielikuvituksen leikille, joka, ollen läheistä sukua primitiivisten ja villien kansojen tunne- ja ajatuselämälle, niin kauan on muodostanut sen epätydyttävän sekasotkun, johonka nuoret sukupolvet ovat saaneet tyytyä. Hän sanoo siveelliseksi kaikkea sitä, mikä on sopuinnassa esineitten olemuksen ja luonnonlakien kanssa, epäsiveelliseksi sitä vastoin kaikkea satunnaista ja epäoleellista.

„Jos ihminen järjellisesti ja johdonmukaisesti ryhtyy ratkaisemaan jotakin probleemia, niin täytyy hänen ajatuksenjuoksunsa löytää vastaavia ajatuksen ketjuja vieraitten kansallisuuksien ja rotujen henkisestä elämästä.“

Jos taas ihminen antaa mielikuvitukselleen valan, niin on varmaa, että ainoastaan hänen oma kansansa tahi rotunsa voi täysin ymmärtää hänen henkistä toimintaansa.

Minkä loogillinen ajattelu on saattanut eheyteen ja yleispätevään lainalaisuuteen, se tulee mielikuvituksen vaikutuksesta äärettömän vaihtelevaksi ja monisanaiseksi.

Järjen vaikutus ulottuu maailman ääriin, mutta

¹⁾ M. Guyau: Les problèmes de l'esthétique contemporaine et l'Art au point de vue sociologique.

mielikuvituksen ilmauksia tajutaan tuskin enää oman maan rajojen ulkopuolella.

Sillä, jonka tahto tavoittelee yleismaailmallisuutta, ei ole valikoimisen varaa, hän antaa järjen voimille vapaan vallan.“

Tässä ilmenee van de Velden ajatusten pääsuunta. Kuten näkyy ei hän rakenna mitään järjestelmää, hän taistelee johtavan aatteen puolesta, joka on terve ja joustava ja voimakas. Mutta yksinkertaisuudestaan ja helppotajuisuudestaan huolimatta on se niin laaja ja mullistava, että katson parhaaksi toistaa hänen omia sanojansa kuvattessani miltä hänestä tuntui alkaessaan uraansa.

„Minä olen niinkuin rakennusmestari, joka on päättänyt suorittaa suuren työn ja paraillaan hakee sopivata paikkaa. Mutta käytettävänä on hänellä ainoastaan 3 tahi 4 kiveä. Kun mies rohkeasti ilmaisee tarkoituksensa, ja ne, jotka kuulevat häntä, saavat tietää ettei hänellä ole muuta käytettävänä kuin nuo kivipahaset, nauravat he hänen hulluuttaan, jos ovat hyväntahtoisia; mutta jos he ovat pahansuopia, riistävät he häneltä kivet ja heittävät häntä niillä päähän. Ja sen jälkeen kertovat he hänen yksinkertaisuudestaan ja koettavat estää häntä enää antautumasta tehtävänsä.“

Siten voi ihmiskunnan jakaa hyväntahtoisiiin, jotka aina hymyilevät, ja pahansuopiin, jotka aina ovat valmiit puimaan nyrkkiänsä. Kummattaakaan eivät tee mitään, mutta näiden vastakkaisten tyyppien ohella, jotka molemmat ovat yhtä hedelmättömiä, on vielä muutamia harvoja, joita mielellään haukutaan hulluiksi. Mutta aina ovat nämä, ja ainoastaan nämä, kaikilla aloilla suorittaneet juuri sen, mikä on ollut suurta ja pysyvää.“

Van de Velden tarkoituksenmukaisuuden vaatimus johtaa hänet välillisesti klassillisten tyyllilajien uuteen arvioimiseen, joka tunkee paljon syvemmälle arkkitehtuurin psykologiaan kuin se pinta-puolinen tuntemus, joka perustuu valokuviiin ja mittauksiin, piirustuksiin ja valelmiin. Hän tajuaa sensijaan täysin selvästi eri aineiden sisällisen yhtenäisyyden ja luoden huomiota negatiivisiin muotoihin on hän jälleen herättänyt henkiin vuosisatoja uinuneen rytmiaistin. Sitä, jota ennen on pidetty „taiteellisen mielikuvituksen“ ilmauksena, pitää van de Velde ainoastaan pakottavana välttämättömyytenä, jonka määräävät rakenteen vaatimukset; ja rytmillisen perusmotiivin loogillinen kehittäminen, johonka teos perustuu, heijastuu heikennettynä tahi tihennettynä, fuugamaisena tahi koottuna aina ornamenttiikan näennäisesti säännöttömissä yksityiskohdissakin. Antiikkisten arkkitraavien härän- tahi leijonanpäillä ei ole sitä vertauskuvallista merkitystä, minkä muinais-

tiede on tahtonut niille antaa, ne muodostavat ainoastaan rytmillisen kaavan pääkohdat, mikä on tärkeintä, niiden satunnainen muoto on epäoleellista.

„Rytmi on arkkitehtuurini yksinvalti ja käskävä laki.“

Loistavassa tutkimussarjassa¹⁾ osottaa hän miten eri tavoilla rytmi ilmenee eri tyylijajeissa, mutta aina on se liikkeellepaneva voima. Ja tähän saakka konstruktivisessa suhteessa niin halveksitussa muhamettalaisessa rakennustaiteessa on van de Velde näkevinänsä muotomaailman, jolla on enemmän kosketuskohtia aikamme kanssa kuin niillä rakennustaiteen lajeilla, joista tavallisesti etsimme vastaavaisuutta.

Liian pitkälle veisi syventyminen tähän mieltäkiinnittävään kysymykseen. Mahdollisesti on kuitenkin juuri teorian heikko kohta tämä, että kaikki vielä tarjoaa tyhjentyttömän lähteen jäljittelylle. Mutta toisella puolen esiintyy rytmi kaiken alkuna niin voitonvarmana ja niin eri tahoilla — Ranskassa ja Saksassa ajattelijoin sellaisilla kuin Guyaulla ja Nietzscheillä; Skandinaviassa niin eriluontoisilla miehillä kuin Obstfelder ja Johannes V. Jensen — ettei ilman muuta voi hylätä tätä antiikin olemuksen jumaloimisen uutta ilmenemismuotoa. Ja miltei samoilla sanoilla kuin Heidenstam ylistää van de Veldekin elämänilon ja sunnuntailevon kaihoa. Me kuljemme uutta mekaanista fatalismia kohden, me kallistumme jälleen Itämaihin päin, joka sitäpaitsi myöskin oli romantikkojen viimeinen Eldorado. Eipä siis edeltäjäkään puutu.

Lähtien rytmistä johtuu van de Velde viivateo-

¹⁾ Pan, Insel, Kunst und Künstler, osaksi hänen itsensä, osaksi Keslerin ja Bodenhausenin kirjoittamia.

riaansa ja lakeihin vastaavista muodoista ja „luonnolliseen“ ornamenttiin¹⁾.

Uudenaikainen väriteoria on antanut maalaus-taiteelle lopullisen sisällyksen ja, poistaen kaiken sen, mikä on epäoleellista ja satunnaista, määrännyt valo- ja väri-ilmiöitten järkähtämättömän keskinäisen riippuvaisuuden. Arkkitehtuurilla, joka vaikuttaa viivojen ja viivojen muodostamien pintojen kautta, ei ole suoranaista iloa näistä laeista, mutta van de Velde johtaa viivateoriaansa vastaavuuksista.

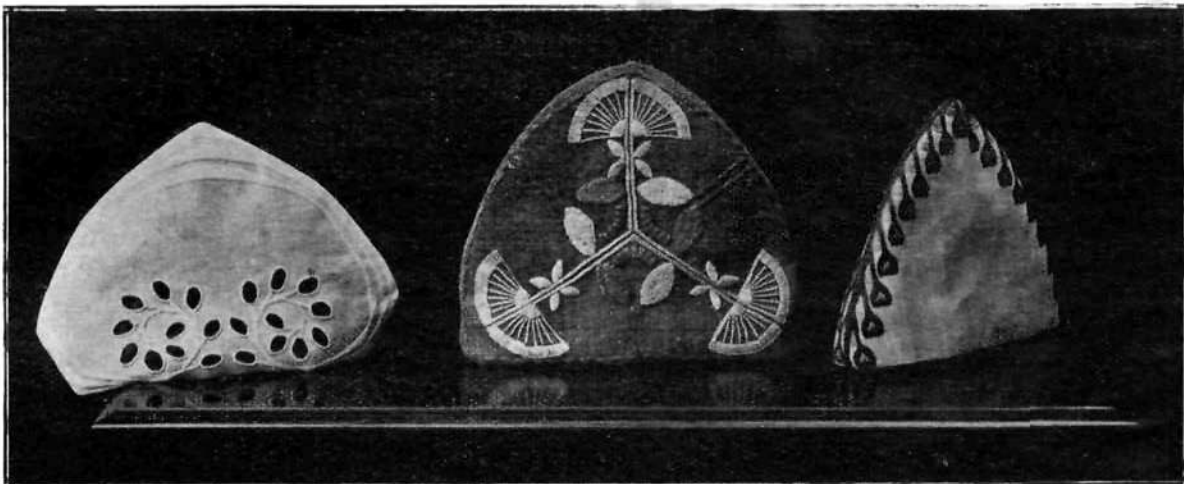
Viiva esittää voimaa, ja voiman laki säättää ettei se häviä. Se vaikuttaa siis lähimpään ympäristöönsä. Me voimme kokemuksen avulla todistaa että asianlaita todellakin on niin. Luonto tarjoo lukemattomia esimerkkejä; yhdistyneet liikunnat ilmassa ja vedessä, pilvien muodostuminen, puron pyörteet, aaltojen jäljet hiekassa — mainitaksemme umpimähkään muutamia.

„Viiva, sanoo van de Velde, on taiteellisen temperamentin välittömin ilmaus, joka saa voiman ja tarmon siltä, joka sen on vetänyt. Tämä voima ja tämä tarmo vaikuttaa silmän koneistoon sillä tavalla, että se antaa sille määrätyn suunnan. Nämä suunnat täydentävät toisiansa, sulautuvat toisiinsa ja muodostavat lopulta määrättyjä muotoja. Mitään ei mene hukkaan, ei tarmo eikä voimaa; ja ornamentti, joka on sommiteltu ottamalla huomioon alkuvoimien vaikutuksia toisiinsa, saa deduktсионin puhtaan ja muuttumattoman rakenteen“.

(Jatk.)

¹⁾ Henry van de Velde; Renaissance in Kunstgewerbe 1901, Kunstgewerbliche Laienpredigten 1902 ja Vom neuen Stil 1907.

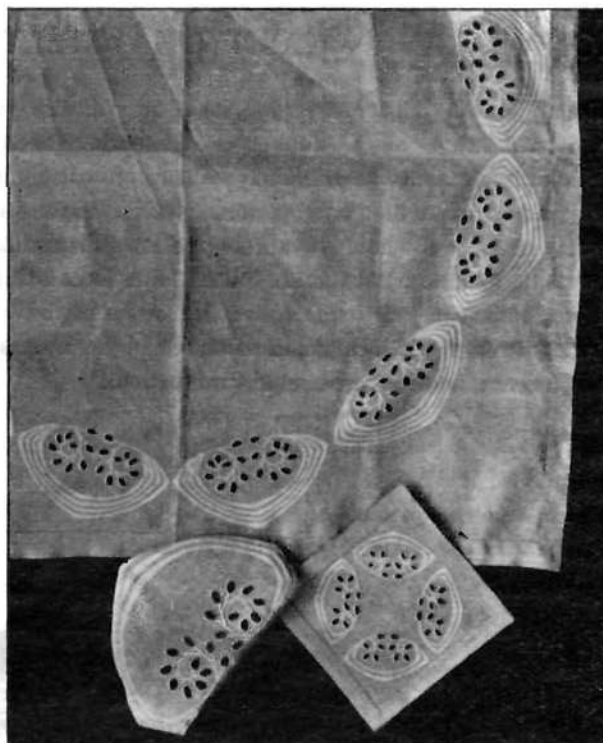

KAHVIPANNUN MYSSYJÄ

ILONA JALAVA.

Eniten vasemmalla	26:	—	valmiina,	4:	—	alotettuna
Keskellä	14:	—	"	3:	75	"
Oikean puolinen	14:	—	"	3:	75	"

KAHVIPÖYTÄLIINASTO

ILONA JALAVA

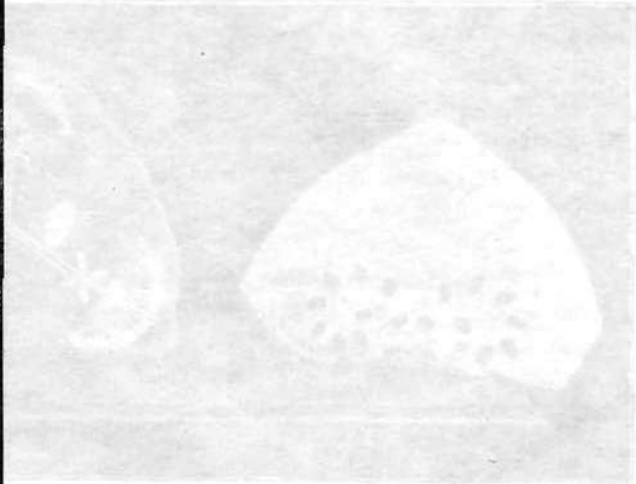
Liina	85:	—	valmiina,	25:	—	alotettuna
Servietti	7:	—	"	2:	—	"
Myssy	26:	—	"	4:	—	"

LIINA

ILONA JALAVA.

35: — valmiina, 7: 75 aloitettuna

ILONA JALAVAN KÄSITYÖNÄYTTELY.

Ilona Jalavan käsityönäyttely, joka oli yleisön vapaasti nähtävänä toista kuukautta takaperin, herätti mielenkiintoa monilla kauniilla näytteillään. Julkaisemme tässä sarjan näytteille pantuja töitä, sekä ryhmäkuvan näyttelystä ja ovat nämä kuvat itse puolestaan suosituksena näille maulla valmistetuille töille. Niitä jotka haluavat ne omikseen tai itse tahtovat ne omin käsin valmistaa piirretyn mallin mukaan, kehoitetaan kääntymään Neiti Jalavan puoleen osotteella Vironkatu 5.

TYYNYJÄ

ILONA JALAVA.

(N:o 60) 22: — valmiina 4: 50 aloitettuna
(N:o 61) 25: — " 4: 50 " "

TAITEELLISEN ASIOIMISTON NÄYTTELYT.

III—V.

Harald-Gallén on pitemmän aikaa oleskellut Pohjois-Afrikassa ja sieltä olivat useimmat hänen maalauksistaan ja luonnoksistaan. Erämaan tunnelmia kaikenlaatuisia on hän kuvannut — auringonlaskuja ja kuutamaita, jolloinka taivas saa omituisen sinivihreän hohteen.

On luonnollista, että jo nämä eksoottiset aiheet sinänsä olivat omiansa herättämään mielenkiintoa, niinkuin kaikki outo, jossa ei ole mitään jokapäiväistä. Mutta Harald-Gallén on näistä kuvauksista luonut taideteoksia, joita täytyi ihaila. Tunustettakoon heti, että nämä maalaukset osottivat Harald-Gallénin olevan huomattavan taiteilijakyvyn, kenties Favénin jälkeen huomattavimman nuorista taiteilijoistamme. Mikäli olen kuullut on hän vasta kahdenkymmenenkuuden vuoden ikäinen.

Nyt näytteillä olleista maalauksista ja värietsauksista ei saanut täydellistä kuvaa Harald-Gallénin taiteesta. Mutta kuitenkin osottivat ne suurta taituruutta ja hyvää väriäistia. Suurella varmuudella liikuttaa hän sivellintänsä ja värit ovat hehkuvia ja sopusointuisia. Eikä hänen väriasteikkonsa ole rajoitettu. Väliin luo hän sangen outojakin värisointuja, kuten muutamat väriharjoitelmat osoittivat. Monella nuorista taiteilijoistamme olisi varmaankin siinä suhteessa paljon opittavaa häneltä.

Viittasin jo ylempänä niihin aiheisiin, joita taiteilija oli käsitellyt. Ne olivat osaksi Pohjois-Afrikasta — kaikenlaatuisia tunnelmapalasia — tahi sitten Bretagnesta, Italiasta y. m. Suomesta ei tainnut olla yhdenkään maalauksen aihe. Tämä seikka samoin kuin tekotavan ranskalainen siro ja joustavuus teki, että tuntui katsellessa näitä maalauksia, niinkuin olisi ollut tekemisissä vieraan maan taiteilijan kanssa eikä suinkaan maalaisemme kanssa. Ei ollut näissä maalauksissa mitään, joka olisi johtanut Akseli Gallén-Kallelaan, josta nimi muistuttaa.

Harald-Gallén on niin kaukana kuin mahdollista Ruskinin teoriasta, jonka mukaan maalaajan pitää kuvata joka-ikinen heinäkorsikin. Hän maalaa levein siveltimen vedoin ja paksuin värein — niin paksuin, että monesti väripilkuista lankeaa musta varjokin. Mutta hän saavuttaa tarkoituksensa: kuvat säilyttävät ensi tuoreutensa ja värit hehkunsa himmentymättöminä.

Niitä maalauksia, jotka ennen muita kiinnittivät huomiotani, oli muuan sypressiryhmää esittävä yökuva. Sinivihreätä yötaivasta vasten, jolla val-

keat tähdet tuikkivat, kohoovat solakkoina tummat sypressit. Tahi maalaus, jossa myös näki korkeita suipponevia sypressejä, mutta ilta- tahi aamuringon valossa.

Värietsaukset ovat meillä miltei jotakin uutta. Mutta Harald-Gallén on tällä alalla jo sangen pitkällä. Niiden kymmenen etsauksen joukossa, jotka taiteilijalla oli näytteillä, oli muutamia kerrassaan mestarillisia palasia. Sellaisia oli merikuva Bretagnen rannikolta sekä ennen kaikkea ihana näköala Villa d'Estestä, jossa mielestäni oli jotakin Furnerimaista.

*

Taiteellisen asioimiston neljännessä näyttelyssä oli nähtävänä joukko japanilaisia väripainoksia sekä muutamia kuuluisan ranskalaisen maalaajan *Toulouse-Lautrecin* kivipainoksia. Toisin sanoen: japanilaista taidetta ja japanilaisesta taiteesta vaikutteita saanutta parisilaista taidetta. Sillä niin parisilainen kuin Lautrec onkin, on hänen taiteellansa silti silminnähtäviä kosketuskohtia japanilaisten taiteen kanssa. Kuten japanilaiset loihitti hän parilla viivalla eteemme elävän kuvan, esitti se sitten modistia, pukeutuvaa naista tahi hevosen selässä kiitävää ratsastajaa.

Nyt näytteillä olevista painoksista sai hyvän kuvan Lautrecin taiteesta ja hänen hämmästyttävästä taituruudestaan. Hänen piirustuksensa on erinomaisen joustavaa ja siroa — parisilaisen notkeata — ja väreillensä saa hän aikaan ihmeellisiä vaikutuksia. Räikeinä — etten sanoisi raakoina — loistavat ne kivipainoksissa sellaisissa kuin *Paheellisuus ja Englantilainen Moulin Rougessa*. Mutta hillityn himmeitä ovat ne taas toisissa, vaihdellen aiheitten mukaan. Sillä Lautrecin maalauksissa on väreillä erittäin tärkeä tehtävä.

Lautrecin taide on aito pariisilaista sekä hyvässä että pahassa merkityksessä, josta jälkimäinen kohdistuu hänen teoksiensa aiheisiin. Sillä suurkaupungin elämän yöpuoli kuvastuu niissä. Sitä osottavat jo äskenmainitsemani kivipiirroksinkin.

Lautrec kuvaa aina naista, mutta miltei aina kokottia. Heidät tuntee hän aina perinpohjin ynnä kaikki heidän pukeutumissalaisuutensa. Moulin Rouge näyttää olevan hänen oikea asuinpaikkansa. Mutta hän ei analyseeraa naista, vaan kuvaa häntä ainoastaan sellaisena kuin hän on: huutavana, hymyilevänä, julkeana.

Sellainen on juuri toinen naisista kuvassa *Englantilainen Moulin Rougessa*. Musta hiuskutri on valunut otsalle silmien väliin, jotka riettaasti katselevat — ikäänkuin vaanien jotakin.

Japanilaisista taiteilijoista olivat paraiten edustettuina Shuusho, jolta oli useampia geishakuvia sekä muutamia muotokuvia; Hiroshigeltä oli maisemakuvia, joittenka hieno väritys pisti silmään, ja Harunobulta neljä erinomaisen siroa kuvaa. Useimmat näytteillä olevista väripainoksista olivat erittäin hyvin säilyneet.

*

Gurt Herrmann ei aina ole kuulunut impressionisteihin. Hän alkoi taiteilijauransa muotokuva-maalajana vanhaan tyyliin, mutta tutustuttuaan neoimpressionistien teoksiin, erittäinkin Signacin maalauksiin, päätti hän antautua uusien ihanteitten palvelukseen. Niin tuli hänestä impressionistinen maalaja. Hän luopui kokonaan muotokuvamaalauksesta ja rupesi maalaamaan yksinomaan maisemia ja „kuollutta luontoa“ (nature morte), varsinkin juuri jälkimäistä.

Mutta mikään voimakas ja itsenäinen taiteilija-persoonallisuus ei Herrmann ole, jotenka hänen maalauksensaakaan eivät saata tehdä katsojaan syvempää vaikutusta. Hän on liian paljon esikuviansa vaikutuksen alainen, mikä varsinkin pistää silmään kuollutta luontoa esittämissä kuvissa, jotka palauttavat mieleen Cezannen samantapaisia aiheita käsittelevät monumenttaaliset maalaukset. Eivätkä hänen maalauksensa kestä tätä vertailua.

Herrmann on kieltämättä etevä väritaitelija — hänen värinsä ovat puhtaat ja kirkkaat, joskin jonkun verran ohuet — mutta piirustuksen laiminlyö hän melkein kokonaan. Hänen maalauksissaan on kyllä väriä ja väripintoja, mutta tuskin ainoatakaan selvää ääriviivaa, mikä välistä saattaa olla varsin häiritsevää. (Kuten eräässä puuryhmää esittävässä maalauksessa).

Paraiten olivat mielestäni onnistuneet muutama päivänpaisteiset maisemakuvat ja suurenpuoleinen maalaus *Lago Maggiore*, jossa taiteilijan oli täytyntä luoda suurempaa huomiota piirustukseenkin.

L. Vennervirta.

Neuvoja.

Kaavavaha, joka valettuna tulee pinnaftaan hyvin sileäksi ja jota voi kuinka monasti hyvänsä uudelleen sulattaa ja käyttää, sisältää 4 osaa valkoista vahaa ja 1 osan kumilakkaa. Nämä osat sulatetaan yhteen lieväällä tulella hämmentäen.

Tulenkestävä puu. Kloorisinkkiliuoksella hajoitetaan natrionvesilasiliuos ja sakka kuivataan. 50 osaa tätä sakkaa seotetaan 5 osaan sinkkioksiidia, 20 osaan rikkihappoista ammoniakkia, 15 osaan salmiakkia, ja 10 osaan maaväriä ja seos jauhetaan hienoksi. Kyseessä-olevat puuesineet sivellään nyt vesilasilla, ja jauhetta siroitelaa runsaasti tälle. Jonkun ajan kuluttua menetellään samoin uudelleen, mutta vastakaisessa järjestyksessä. Lopuksi sivellään kerran vielä vesilasilla. Tai yksinkertaisemmin: Puutavarat upotetaan tai sivel-

lään liuoksella, jossa on 2 osaa kloorisinkkiä, 80 osaa salmiakkia, 5 osaa liimaa 700 osassa vettä.

Parketilattia pysyy kuniinnäköisenä, kun sitä silloin tällöin hangataan liuoksella, jossa on $\frac{3}{4}$ litraa bentsiiniä ja 125 gr. keltaista vahaa. Rasvapilkutkin poistuvat näin.

Avonaista tulta on varottava.

Kuinka huonekaluja on hoidettava. Kiilloitettuja huonekaluja on hoidettava siten, että ne vähintäinkin kerran vuodessa kiilloitetaan uudestaan väkiviinalla ja manteliöljyllä. Tukunen puuvillaa kääritään lujasti liinakankaalla, jonka jällestä siihen tiputetaan pisara väkiviinaa ja pisara öljyä. Tällä hierotaan sitten perusteellisesti kiilloitusta. Huonekaluja ei sitä ennen saa pestä vedellä, sillä väkiviina ja öljy on aivan kyliksi poistamaan kaiken lian. Yhdellä pisaralla väkiviinaa ja manteliöljyä voi kiilloittaa noin

40 neliösentimetrin suuruisen alan.

Aluminiumin mustaksi värjääminen. Mustutettavan aluminiumiesineen pinta kiilloitetaan hienoimmalla mirkeliaperilla, pestään lämpöisessä vedessä, kuivataan hyvin, sivellään tämän jälkeen ohuesti oliiviöljyllä ja vihdoin kuumennetaan hiljakseen väkiviinaliekissä. Pienen ajan kuluttua sivellään esiinettä vielä oliiviöljyllä ja kuumennetaan entistä kovemmin. Kuumuus värjää öljykerroksen ensin ruskeaksi ja lopuksi mustaksi. Kun haluttu tummuus on saavutettu, hierotaan jäähtynyt esine lopuksi villakangaspalalla.

Aluminiumin kiilloitus.

Pimssikivellä poistetaan ensiksi rasvaosat. Kiilloitukseen käytetään mirgelin ja talin seosta, jota kiillotusharjalla hangataan esineeseen. Lopuksi kiilloitetaan kiillotusjauheella ja tärpätillä.

Kotitaide IV:n sisällys: Henry van de Velde, kirj. Sigurd Frosterus. — Yhdyspankin talo Kotkassa, 3 kuvaa. — Ilona Jalavan käsityönäyttely, 6 kuvaa. — Taiteellisen asioimiston näyttelyt III—V, kirj. L. Vennervirta. — Neuvoja. — Ilmoituksia.

Suomen Teollisuuslehden ja sen erikoisosastojen alempanamainittuja vanhoja vuosikertoja, ylimääräisiä julkaisuja ja kansia

saadaan lehden toimitukselta ja kirjakaupoista tilaamalla:

Suomen Teollisuuslehti 1895—1901 nidottuna à Smk. 5: —.	Kotitaide 1902, 1904, 1906, 1907 nidottuna à Smk. 7: —.
Suomen Teollisuuslehti 1902—1907 nidottuna à Smk. 15:—.	Kotitaide 1908 Smk. 6: —.
<i>Suomen Teollisuuslehti 1908 Smk. 12: —.</i>	Kotitaide 1902, 1905 sidottuna á Smk. 8:—.
Suomen Teollisuuslehti 1903, 1905, 1906 sidottuna à Smk. 17:—.	Rakentaja 1901, 1903, 1904, 1905 nidottuna à Smk. 6: —.
Sähkö ja Voima 1907, 08 à Smk. 1: 50.	Kansia löytyy seuraaviin vuosikertoihin.
Yleisosasto Sähkö ja Voima 1907, 08 à Smk. 3: —.	Suomen Teollisuuslehti 1894—97, 1900—1906 à Smk.2: 50.
Seppo 1907, 08 à Smk. 1: 50.	Kotitaide 1903—1906 à Smk. 2: —.
Yleisosasto ja Seppo 1907, 08 á Smk. 3: —.	Rakentaja 1901, 1903, 1904 à Smk. 2: —.
Yleisosasto Seppo ja Sähkö ja Voima 1907, 08 à Smk. 3: 50.	Erikoisjulkaisuja:
Kutoma- ja Paperiteollisuus 1907, 08 à Smk. 2: 50.	Modärna möbel, ruminredningar, villor m. m. à Smk 2: —.
S. Teollisuuslehti Kutoma- ja Paperiteoll. osastoineen 1907 à Smk. 3: 50.	Kotitaiteen joulunumero 1902 à Smk. — 75.
	Talonpoikaistalo ulkoa ja sisältä à Smk. 1: —.
	Suomalaisen huvilatuvan sisustus á Smk. 1: —.

ERIKOIS-LIIKE
TAITEELLISILLE
UUTUUKSILLE
Tapettien,
Friisien
ja
Linoleumin alalla
HELSINGIN UUSI
TAPETTI LIIKE.
UNIONINKATU 28.
W. Salvén
Puhelin 924.

**K. F. PUROMIEHEN
KIRJAPAINOA**

Helsinki
Lapinlahdenk. 7
Puhelin 3257

SUOSITELLAAN

Sanduddin

Tapetti- & Mattoliike

Helsinki P. Esplanaadik. 25 telef. 4979
on maamme vanhin, suurin ja ajan-
mukaisemmin järjestetty erikoisliike

Tapetti ja Mattoalalla

Haaraosasto Wiipurissa Aleksanterin-
katu 19 telef. 13 05

Ulko ja sisämaalauksessa käytettävää Kivennäisvärimaalia

Glorial

Veteen sekoitettuna pysyvää, vaan kuitenkin sateessa liukematonta. Korvaa öljy- ja liimavärejä. Kuivaa nopeasti. Pyytäkää mallinäytteitä ja hintaluetteloja.

Ullrich, Anderzén & Co.
Helsinki. Telefon 2059.

**Lång & Leppäaho
Osakeyhtö**

Aleksanterink. 13. — Puhelin 143.
Konttori- ja kirjoitustarpeita
Paperia. Tukuttain ja vähittäin.
— Konttorikalustoja. —

Westerlund & Co

Telef. 11 17 Helsinki Telef. 11 17

Parhaimpia Kone-, Sylinteri-
y. m. öljyjä. — Konsisteeri-
rasvaa, Vaseliiniä, Tärpättiä,
Pakninkia, Konehihnoja,

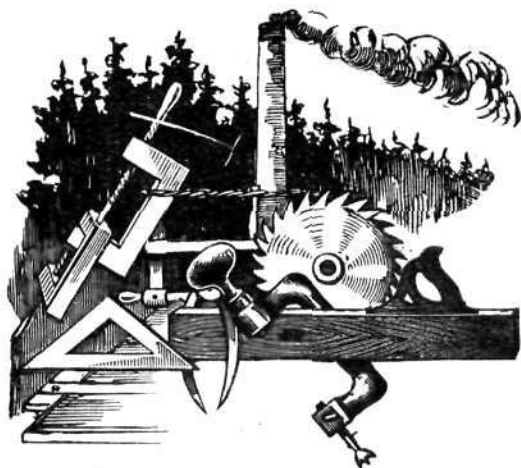
Trasselia, Nuoraa, Presen-
ninkiä, Ulkolaisia puulajeja,
Liimaa, Armatureja, Ruis-
kuja y. m.

Suomen Väri & Vernissatehdas Osakeyhtiö

Etelä Esplanadinkatu 8 Helsinki Haaraosastoja:
Puhelin 85 Porissa, Viipurissa, Turussa ja Tampereella

HELSINGIN PUUSEPPÄTEHDAS OSAKEYHTIÖ

Lastenkotok. 5 - Helsingissä -

Sähköosoite:
PUUSEPPÄ
Puhelin 13 53

Valmistaa
Huonekaluja,
Konttorin-,
Kirkkojen-,
Puotien- y. m.
sisustuksia.

Ikkunoita, Ovia, Parkettilattioita sekä kaikkia puusepän alalle kuuluvia töitä.

Suomen Käsityön Ystävät

Unionink. 23 — Puhelin 22 20.

Myy ja järjestää kaikenlaatuisia koruompeluja, kuin myös kutomatöitä.

A.-B. K. H. Renlund O.-Y.

Rakennusaineita.

Valurakennusaineita, Rautapalkkia, Rata- ja Raitiotiekiskoja, Sementtiä, parhaimmilla merkeillä varustettuja.

Tulenkestäviä- ja Punasia tiiliä.

Sammutettua ja sammuttamatonta kalkkia, Kattopeltiä, mustaa ja galvanoitua, Katto- ja Seinähuopaa, Pinkopaperia, Asfalttilakkaa, Kivihiilitervaa, Puutervaa.

Ikkunalasia. Korkkimattoja.

Ovi- ja Ikkunaheloja uusinta mallia.

SINIKOPIOITA RUSKEAKOPIOITA VALKOKOPIOITA

VALOKUVAA
PIIRUSTUKSIA, KONEITA,
HUONESISUSTUKSIA Y. M.

TOIMITTAA VALOKUVAUSTÖITÄ
AMMATTIMIEHILLE.

Arvoisat lukijat!

Ruvetkaa likeyhteyteen ja tehkää ostoksenne niissä liikkeissä jotka ilmoittavat Kotitaitteessa.

Th. Wulff Paperi- ja Piirustus- tarpeiden kauppa

Helsingissä - Pohjois-Esplanadinkatu 43.

Kaikenlaatuisia 1:ma Piirustustarpeita

Halvimpiin hintoihin.

P. Sidorow

Suomalainen Kalustokauppa
Osakeyhtiö

Suomen suurin konekauppa!

::: Konttori ja Koneäyttely :::

Helsingissä, Aleksanterinkatu n:o 7
(entinen Vaasan Pankin huoneusto, vastapäätä Yhdyspankkia.)

Suorittaa oman insinöörin johdolla täydellisiä konelaitoksia kaikilla aloilla, joista mainittakoon: täydellisiä sahalaitoksia, myllyjä, meijereitä, puuseppätehtaita puumassatehtaita y. m.

::: Pyytää erikoistarjous! :::

Hyvin lajiteltu varasto:

Tapetteja, reunuksia,

korkkimattoja ja

rullakartiineja

Viipurin Tapettikauppa

KARL LAGERBLUM

Helsingissä Aleksanterink. 50.

Tel. 20 94.

K. METSOMÄKI KORISTE- JA RAKENNUS- TAKEITTENTEHDAS

Helsinki - - Tel. 24 95.

Valmistaa takorautatarpeita niinkuin porraskäytävä- ja veranda-aitoja, porttia, palotikapuita, rakennusaineiden nostohissiä y. m.

Sepän liikkeeseen kuuluvia töitä.

HELSINGIN ASFALTTI OSAKEYHTIÖ

Konttori: Sörnäisten Rantatie 2. Telef. 10 86.

Sähköosote: Asfalttiyhtiö, Helsinki.

Erikoisala:

Sementtitorvia,
koneella puristettuja.

Kaivorenkaita.

Asfaltteerausta
sekä huoneissa että ulkosalla.

Erikoisala:

Veden poissalpaa-
minen vedenpintaa
alempana olevista
kellareista.

Karjalääväin, mei-
jerien, tallien ja
sikoläättien
asfaltteeraus.

Rekisteröity tavaramerkki

Tehtaat Hakasalmen torin
laitalla:
Asfaltti- & Torvitehdas

Naftaliinittomia Kattamisaineita kuten:

Asfalttikattohuopaa, Asfalttilakkaa,
Peltivernissaa, Kreosoottitervaa,
Kreosoottijölyä, Vuorauspahvia y. m.

Täydellisiä katonkattamisia
suoritetaan takauksella.

JULIUS TALLBERG

Varasto uudenaikaisia
huonekaluheloja
Kullattua kuparia, mes-
sinkiä, nikkeliä y. m.
Eri malleja piirustusten mukaan toimi-
mitetaan mitä pikimmin tehtaalta.

Erilaatuisia huonekalulukkoja.

Rokkolan hyväksi tunnettua **Peililasia** määrättyissä suuruuksissa suoraan tehtaalta.

Juho F. Aaltosen Tapettikauppa

Erottaja N:o 11 :: Puhelin 33 65.

Varasto aistikkaita tapettia kaikista KOTI- ja parhaimmista ULKOMAAN tehtaista. Friisiä, reunuksia, kulta-
listoja, korkkimattoja, pinkopape-
ria ja -pahvia y. m., y. m.

Rakentajat huom.! ■ ■ **Rakentajat huom.!**
Hyviä rakennustarpeita:

vasoja, parruja, hirsiiä, riukuja, lankkuja, lautoja, telinelankkuja, halkoja y. m. myy

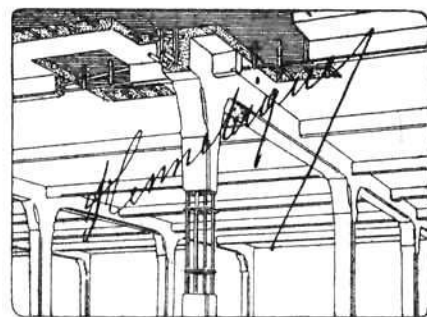
Helsingissä, Vladimirinkatu 11.
Puhelin 37 56 ja 65 41.

Niilo Ahlgren

Levittäkää

Kotitaidetta!

Puhelin
28 91

Puhelin
28 91

Aug. Kiökemeister

— Helsinki —

Suorittaa kaikenlaisia rautabetoni-konstruktioneja
„Hennebique systeemin“ mukaan.

Keskuslämmitys- ja ilmanvaihto-laitoksia!

Arvoisille rakennuserhoille, arkkitehteille ja rakennusmestareille saan täten ilmoittaa, että nyt kun olen maailmankuulun toimiminen

Rietschel & Henneberg, G. m. b. H.

kanssa Berlinissä tehnyt sopimuksen yhteistyöstä, on minulla tilaisuus keskuslämmitys- ja ilmanvaihto-alalla suorittaa töitä uusimpain periaatteiden ja uusimpain kokemusten mukaan mitä tällä alalla on. Toiminimi Rietschel & Hennebergin monivuotinen kokemus sekä asema yhtenä mannermaan etevimmistä liikkeistä tällä alalla takaa kaikissa suhteissa ensiluokkaisen työn.

Suunnitelmia ja kustannusarvioita tehdään pyynnöstä.

Kunnioituksella:

Rob. Huber.

Helsinki.

Tampereen
Höyrypuuseppätehdas Osakeyhtiö

valmistaa

Huonekaluja ja
Puusepäntöitä

Näyttelyvarasto Tampereella Puutarhakadun 16:sta.

Tampereen
Rakennuskonttori

myy halvimmalla

Kalkkia, sammutettua ja sammuttamatonta.
Sementtiä, Lomma, Danmark ja Quinstorp.
Tulenkestäviä tiiliä ja savea.
Ikkunalasia, Tapettia, pinkopaperia ja pahvia.
Maalitarpeita ja **Värnissoja**.
Rakennustarpeita ja **Työkaluja**.
Konetarpeita ja **Öljyä**.
Rautatiekiskoja ja **T-rautoja**.

SÖRNÄISTEN HALKO- JA PUUTAVARALIIKE O. Y.

Tehdas, Konttori ja Varasto Fredriksberginkatu 13-15. Konttori puhelin 270. Varasto puhelin 6795.

MYYPPI: Höylättyjä ja Höyläämättömiä sekä höyrykuivia lankkuja, lautoja, listoja y. m., y. m.

VALMISTAA: Karmia, ovia, ikkunoita, konttori ja myymälä-huoneustojen sisustuksia, toimittaa korjauksia rakennusalalla kokeneen rakennusmestarin johdolla sekä yleensä kaikkia puuteollisuusosalalle kuuluvia töitä.

MYYPPI: Polttopuita, halkoja kokonaisina, sahattuina ja pilkottuna sekä kotiinajettuna.

VARASTO: Hylkylautoja, lankunpintoja, hirsii, vasa ja piiruja.

Kaikki nykyajan halvimpiin hintoihin.

TAITEELLINEN
ASIOIMISTO Kluuvik. 3

- Huonekalukankaita ■ Mattoja ■ Verhoja ■
- Taideteollisuusesineitä ■

LIBERTY-silkkiä
samettia

PIIRUSTUKSIA Piirustuspaperia

kopioitaan.
Sinikopioita
Valkokopioita
Ruskeakopioita
Kalkiopaperia
Kalkiovaatetta
useita lajeja ja levyyttä.
Valkokopioimis-paperia
Kauniita ja jyrkkiä kopioita

□ □ Kaikista parasta ja halvinta □ □

ALLAN JOHNSON'ILLA
Puhelin 6181. Ankkurikatu 5. Puhelin 6181.

Helsingin
Rakennusainekauppa Osakeyhtiö

Itä Heikinkatu 3.

Haaraliike Sörnäisissä Hämeenkatu 2.

- * * Rakennusaineita, Rautatavaraa, * *
 - * * Värejä ja Öljyä, Talouskaluja * *
- Pyytäkää Hintailmoituksiamme!